

საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის

ბრძანება

№469

20.09.2017წ.

მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობითი ორგანოს –
საკრებულოს და თვითმმართველი ქალაქის/თვითმმართველი თემის მერის
2017 წლის 21 ოქტომბრის არჩევნების უსაფრთხო და თავისუფალ
გარემოში ჩატარების უზრუნველსაყოფად ზოგიერთი ღონისძიების
განხორციელების თაობაზე

მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობითი ორგანოს – საკრებულოს და
თვითმმართველი ქალაქის/თვითმმართველი თემის მერის 2017 წლის 21
ოქტომბრის არჩევნების უსაფრთხო და მშვიდ გარემოში ჩატარების
უზრუნველსაყოფად საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიერ
რისკების სწორად შეფასების, სამართალდარღვევათა პრევენციის, მათზე
დროული რეაგირების და არჩევნების თავისუფალ გარემოში ჩატარების
ხელშეწყობის მიზნით, „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5
მუხლის მე-3 პუნქტისა და „საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს
დებულების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის
13 დეკემბრის №337 დადგენილებით დამტკიცებული დებულების მე-5
მუხლის მე-2 პუნქტის „ა“ და „ნ“ ქვეპუნქტების საფუძველზე,

3 ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

- დამტკიცდეს მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობითი ორგანოს –
საკრებულოს და თვითმმართველი ქალაქის/თვითმმართველი თემის მერის

2017 წლის 21 ოქტომბრის არჩევნების თავისუფალ, უსაფრთხო და მშვიდ გარემოში ჩატარების ხელშეწყობის ღონისძიებები თანდართული დანართის შესაბამისად.

2. ბრძანება გაეცნოს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს (შემდგომში – სამინისტრო) სტრუქტურულ ქვედანაყოფებს, ტერიტორიულ ორგანოებს, სამინისტროს მმართველობის სფეროში მოქმედ სსიპ – დაცვის პოლიციის დეპარტამენტსა და სსიპ – საგანგებო სიტუაციების მართვის სააგენტოს, ასევე სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალ სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულებას – საქართველოს სასაზღვრო პოლიციას.
3. ბრძანების მე-2 პუნქტით განსაზღვრული სამინისტროს დანაყოფების ხელმძღვანელებმა უზრუნველყონ ამ ბრძანების თავიანთ დაქვემდებარებაში მყოფ მოსამსახურეთათვის გაცნობა.
4. სამინისტროს ადმინისტრაციამ უზრუნველყოს ამ ბრძანებისა და მისი ინგლისურენოვანი ტექსტის სამინისტროს ვებგვერდზე (info.police.ge) გამოქვეყნება.
5. ბრძანება ძალაშია სამინისტროს ვებგვერდზე მისი გამოქვეყნებისთანავე და მოქმედებს საარჩევნო პერიოდის დამთავრებამდე.
6. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით, მისი ოფიციალურად გამოქვეყნებიდან ერთი თვის ვადაში, თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (მისამართი: ქ. თბილისი, აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ, №6).

მინისტრი

გიორგი მღებრიშვილი

დანართი

მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობითი ორგანოს –
საკრებულოს და თვითმმართველი ქალაქის/თვითმმართველი თემის მერის
2017 წლის 21 ოქტომბრისარჩევნების თავისუფალ, უსაფრთხო და მშვიდ
გარემოში ჩატარების ხელშეწყობის ღონისძიებები

**მუხლი 1. სამართალდარღვევის პრევენციისა და მასზე რეაგირებისათვის
პასუხისმგებელი ჯგუფები, მათი ფუნქციები**

1. მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობითი ორგანოს – საკრებულოს და თვითმმართველი ქალაქის/თვითმმართველი თემის მერის 2017 წლის 21 ოქტომბრის არჩევნების (შემდგომში – არჩევნები) უსაფრთხო და თავისუფალ გარემოში ჩატარების ხელშეწყობის მიზნით, არაუგვიანეს 2017 წლის 23 სექტემბრისა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს (შემდგომში – სამინისტრო) აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის პოლიციის დეპარტამენტის, მცხეთა-მთიანეთის პოლიციის დეპარტამენტის, შიდა ქართლის პოლიციის დეპარტამენტის, ქვემო ქართლის პოლიციის დეპარტამენტის, კახეთის პოლიციის დეპარტამენტის, სამცხე-ჯავახეთის პოლიციის დეპარტამენტის, იმერეთის, რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის პოლიციის დეპარტამენტის, გურიის პოლიციის დეპარტამენტის, სამეგრელო-ზემო სვანეთის პოლიციის დეპარტამენტისა და ქალაქ თბილისის პოლიციის დეპარტამენტის სამოქმედო ტერიტორიებზე შეიქმნას სამართალდარღვევების პრევენციისა და მათზე რეაგირებისთვის პასუხისმგებელი ჯგუფები (შემდგომში – ტერიტორიული ჯგუფი).

2. ტერიტორიული ჯგუფის შემადგენლობაში შედის:

- ა) სამინისტროს შესაბამისი ტერიტორიული ორგანოს დირექტორი;
- ბ) სამინისტროს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის შესაბამისი ტერიტორიული დანაყოფის ხელმძღვანელი;
- გ) სამინისტროს ცენტრალური კრიმინალური პოლიციის დეპარტამენტის ხელმძღვანელის მიერ გამოყოფილი წარმომადგენელი;
- დ) სამინისტროს განსაკუთრებულ დავალებათა დეპარტამენტის შესაბამისი ტერიტორიული დანაყოფის ხელმძღვანელი;
- ე) სამინისტროს მმართველობის სფეროში მოქმედი სსიპ – დაცვის პოლიციის დეპარტამენტის შესაბამისი ტერიტორიული დანაყოფის ხელმძღვანელი;
- ვ) სამინისტროს მმართველობის სფეროში მოქმედი სსიპ – საგანგებო სიტუაციების მართვის სააგენტოს შესაბამისი ტერიტორიული დანაყოფის ხელმძღვანელი.

3. ტერიტორიული ჯგუფის ხელმძღვანელობა და სამინისტროსთან მუდმივი კოორდინაციის უზრუნველყოფა დაევალოს სამინისტროს იმ ტერიტორიული ორგანოს ხელმძღვანელს, რომლის სამოქმედო ტერიტორიაზეც მოქმედებს ტერიტორიული ჯგუფი.

4. ტერიტორიულ ჯგუფს ოპერატიულ მართვაში გადაეცეს მის სამოქმედო ტერიტორიაზე განთავსებული სამინისტროს სისტემის ყველა დანაყოფი (შემდგომში – საპოლიციო ძალები), გარდა სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალი სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულების – საქართველოს სასაზღვრო პოლიციისა და სამინისტროს მმართველობის სფეროში მოქმედი სსიპ – საგანგებო სიტუაციების მართვის სააგენტოს შესაბამისი ტერიტორიული დანაყოფისა.

5. ტერიტორიული ჯგუფის ხელმძღვანელმა საჭიროების შემთხვევაში შეიმუშაოს საზოგადოებრივი წესრიგის უზრუნველყოფის ღონისძიებათა გეგმა დანართით განსაზღვრული ამოცანების შესასრულებლად.

6. საარჩევნო პერიოდში ტერიტორიულმა ჯგუფმა თავის სამოქმედო ტერიტორიაზე უზრუნველყოს:

- ა) არჩევნების უსაფრთხო და თავისუფალ გარემოში ჩატარების

ხელშეწყობის მიზნით, მოსალოდნელი საფრთხეების გამომწვევი მიზეზების გამოვლენისა და რისკების მუდმივი შეფასებისათვის საპოლიციო ძალების მიერ გასატარებელ ღონისძიებათა დაგეგმვა და განხორციელების ორგანიზება;

- ბ) საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის დასაბუთებული მოთხოვნის შემთხვევაში, საქართველოს ორგანული კანონის „საქართველოს საარჩევნო კოდექსი“ 59-ე მუხლის მე-6 ნაწილის შესაბამისად საარჩევნო დოკუმენტაციის, მათ შორის საარჩევნო ბიულეტენების, უსაფრთხო გადაადგილება (გაცილებისა და დაცვის ორგანიზება);
- გ) გამოვლენილ სამართალდარღვევებზე დროული და ეფექტური რეაგირების ორგანიზება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

7. ტერიტორიული ჯგუფის შემადგენლობაში არსებული დანაყოფების ხელმძღვანელებმა საარჩევნო კანონმდებლობის, აგრეთვე საარჩევნო პერიოდში საზოგადოებრივი წესრიგის დარღვევის თაობაზე დაუყოვნებლივ მიაწოდონ ინფორმაცია უშუალო ხელმძღვანელს კომპეტენციის ფარგლებში.

8. სამინისტროს სტრუქტურული ქვედანაყოფების, ტერიტორიული ორგანოების, სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალი სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულების – საქართველოს სასაზღვრო პოლიციისა და სამინისტროს მმართველობის სფეროში მოქმედი საჯარო სამართლის იურიდიული პირების ხელმძღვანელებმა უზრუნველყონ თავიანთ დაქვემდებარებაში მყოფ მოსამსახურეთათვის „საქართველოს პოლიციის ეთიკის კოდექსისა და საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ზოგიერთ მოსამსახურეთა ქცევის ინსტრუქციების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის 2013 წლის 31 დეკემბრის №999 ბრძანების №6 დანართის (არჩევნების პერიოდში საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მოსამსახურეთა სახელმძღვანელო ინსტრუქცია) გაცნობა;

9. სამინისტროს სტრუქტურული ქვედანაყოფების, ტერიტორიული ორგანოების, სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალი სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულების – საქართველოს სასაზღვრო პოლიციისა და სამინისტროს მმართველობის სფეროში მოქმედი საჯარო

სამართლის იურიდიული პირების ადამიანური რესურსების მართვისათვის პასუხისმგებელი პირი ვალდებულია, არ დაუშვას საარჩევნო სუბიექტების რეგისტრაციის ვადის გასვლიდან – 2017 წლის 22 სექტემბრიდან კენჭისყრის დღის დამთავრებამდე ხელმძღვანელ თანამდებობის პირთა (სამმართველოს უფროსის მოადგილე და მასზე მაღალი თანამდებობის პირი, აგრეთვე მათთან გათანაბრებული პირები) საკადრო გადაადგილება, გარდა მათი უფლებამოსილების ვადის გასვლის ან/და მათ მიერ კანონის დარღვევის შემთხვევისა.

მუხლი 2. არჩევნების დღემდე საპოლიციო ღონისძიებათა განხორციელების საფუძველი და პირობები

ამ ბრძანების ძალაში შესვლიდან არჩევნების დღემდე ტერიტორიულმა ჯგუფმა თავის სამოქმედო ტერიტორიაზე უზრუნველყოს:

- ა) სათანადო ზომების მიღება წინასაარჩევნო აგიტაციის მშვიდ და თავისუფალ გარემოში ჩატარების ხელშეწყობისთვის, მათ შორის „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-19-22-ე, 25-ე და 26-ე მუხლებით გათვალისწინებული პრევენციული საპოლიციო ღონისძიებების განხორციელება, თუ არსებობს საკმარისი საფუძველი ვარაუდისთვის, რომ მოსალოდნელია ძალადობა ან საზოგადოებრივი უსაფრთხოებისა და მართლწესრიგის სხვაგვარი დარღვევა, რაც საფრთხეს უქმნის წინასაარჩევნო აგიტაციის პროცესს;
- ბ) ამ მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით განსაზღვრულ შემთხვევაში საპოლიციო ძალების განლაგება პრევენციისა და სამართალდარღვევაზე ოპერატიული რეაგირების მიზნით.

მუხლი 3. არჩევნების დღეს კენჭისყრის შენობის მიმდებარე ტერიტორიაზე

საპოლიციო ღონისძიებათა განხორციელების საფუძველი და პირობები

1. ტერიტორიული ჯგუფი საჭიროების შემთხვევაში შეიმუშავებს უსაფრთხოების გეგმას არჩევნების დღეს კენჭისყრის შენობის მიმდებარე ტერიტორიაზე საპოლიციო ძალების განლაგების მიზნით.
2. საქართველოს ორგანული კანონის „საქართველოს საარჩევნო კოდექსი“ 59-ე მუხლის მე-7 ნაწილით გათვალისწინებულ გამონაკლის შემთხვევაში საპოლიციო ძალებმა არჩევნების დღეს კენჭისყრის შენობის მიმდებარე ტერიტორიაზე პრევენციული და სამართალდარღვევაზე რეაგირების ღონისძიებები განახორციელონ, თუ ეს სრულიად აუცილებელია საზოგადოებრივი უსაფრთხოებისა და მართლწესრიგის დაცვისათვის.
3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში ტერიტორიული ჯგუფები თავიანთ სამოქმედო ტერიტორიაზე უზრუნველყოფენ კენჭისყრის შენობის მიმდებარე ტერიტორიაზე სათანადო რაოდენობის საპოლიციო ძალების წარმომადგენლების გამოცხადებას შესაბამისი უნიფორმით.
4. საპოლიციო ძალებმა კენჭისყრის შენობის მიმდებარე ტერიტორიაზე პრევენციული და სამართალდარღვევაზე რეაგირების ღონისძიებები განახორციელონ იმ შემთხვევაში, თუ:
 - ა) სამინისტროს სსიპ – „112“-ში შესულია შეტყობინება, ან უშუალოდ პოლიციისათვის პირდაპირი შეტყობინების გზით იდენტიფიცირებული წყაროს მიერ მიწოდებულია ინფორმაცია, ან მედიასაშუალებით ან სხვა ღია წყაროდან მიღებულია ინფორმაცია პირის ან პირთა ჯგუფის მიერ კენჭისყრის შენობის მიმდებარე ტერიტორიაზე სამართალდარღვევის ჩადენის შესახებ;
 - ბ) საპოლიციო ძალების წარმომადგენელი კენჭისყრის შენობის მიმდებარე ტერიტორიაზე უშუალოდ შეესწრო საზოგადოებრივი უსაფრთხოების ხელყოფის ფაქტს, მათ შორის ხმაურს, კონფლიქტის გამწვავებას ან ისეთ ქმედებას, რომელიც უხეშად არღვევს საზოგადოებრივ წესრიგს და მოქალაქეთა სიმშვიდეს.
5. ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული შეტყობინების

ან სხვა ინფორმაციის მიღების შემთხვევაში საპოლიციო ძალების წარმომადგენელი რეაგირების განხორციელებამდე მის ხელთ არსებული საშუალებებით ამოწმებს ინფორმაციის ნამდვილობას და სანდოობას, მათ შორის, საჭიროების შემთხვევაში უკავშირდება საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარეს.

6. ამ მუხლის მე-4 პუნქტით განსაზღვრული ინფორმაციის გადამოწმების ვალდებულება საპოლიციო ძალების წარმომადგენელს არ ეკისრება იმ შემთხვევაში, თუ:

ა) საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის მიერ საპოლიციო ძალები გამოძახებულია საქართველოს ორგანული კანონის „საქართველოს საარჩევნო კოდექსი“ 59-ე მუხლის მე-6 ნაწილის შესაბამისად;

ბ) მიღებულია შეტყობინება, რომ ჩადენილია ან შესაძლოა ჩადენილ იქნეს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებული მძიმე ან განსაკუთრებით მძიმე დანაშაული.

7. საზოგადოებრივი უსაფრთხოებისა და მართლწესრიგის დასაცავად კენჭისყრის შენობის მიმდებარე ტერიტორიაზე საპოლიციო ძალებმა „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-18 მუხლით განსაზღვრული შესაბამისი პრევენციული და სამართალდარღვევაზე რეაგირების ღონისძიებები განახორციელონ თანაზომიერების პრინციპის დაცვით. პოლიციელის მიერ შერჩეული შესაბამისი საპოლიციო ღონისძიება უნდა ემსახურებოდეს ლეგიტიმური მიზნის მიღწევას, უნდა იყოს გამოსადეგი, აუცილებელი და პროპორციული. შემზღვდველი ხასიათის საპოლიციო ღონისძიების განხორციელება არ უნდა იწვევდეს პირის არჩევნებში მონაწილეობის უფლების ხელყოფას, გარდა იმ შემთხვევისა, თუ:

ა) კენჭისყრის შენობის მიმდებარე ტერიტორიაზე პირის ყოფნამ, მისი ქმედებიდან გამომდინარე, შეიძლება გამოიწვიოს საარჩევნო პროცესის ბლოკირება;

ბ) პირი ცდილობს კენჭისყრის შენობაში შეჭრას;

გ) პირი ქმნის კონფლიქტს სამართალდარღვევის პროცესირების მიზნით.

8. საზოგადოებრივი უსაფრთხოების დაცვისათვის ან სამართალდარღვევის

აღკვეთისათვის საჭირო ღონისძიებების განხორციელების შემდეგ საპოლიციო ძალები დაუყოვნებლივ ტოვებენ კენჭისყრის შენობის მიმდებარე ტერიტორიას.

9. საზოგადოებრივი უსაფრთხოებისა და მართლწესრიგის დარღვევის ან მოსალოდნელი საფრთხის არსებობის შესახებ არასრულყოფილი ინფორმაციის ან/და საეჭვო ფაქტობრივი გარემოების (მათ შორის, მასობრივი თავშეყრა ან მასობრივი გადაადგილება კონფლიქტის გარეშე) არსებობისას, რომელიც, დიდი ალბათობით, არ მიუთითებს მოსალოდნელ უშუალო/მყისიერ საფრთხეზე, თუმცა, ამავე დროს არ გამორიცხავს საზოგადოებრივი უსაფრთხოების დარღვევის რისკს, საპოლიციო ძალების მიერ არ ხორციელდება პირის მიმართ შემზღვეველი ხასიათის ღონისძიებები. ამ შემთხვევაში საპოლიციო ძალები იღებენ უსაფრთხოების დამატებით ზომებს, მათ შორის, უზრუნველყოფენ გაძლიერებულ პატრულირებას, რისკის შემცველი ზონების პოლიციის მხედველობის არეში მოქცევას და საზოგადოებრივი უსაფრთხოების დარღვევის შემთხვევაში მყისიერი რეაგირებისთვის მზადყოფნას.

მუხლი 4. კენჭისყრის შენობაში საპოლიციო ღონისძიებათა განხორციელების საფუძველი და პირობები

1. საქართველოს ორგანული კანონის „საქართველოს საარჩევნო კოდექსი“ 59-ე მუხლის მე-6 ნაწილის შესაბამისად, საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის მოთხოვნის შემთხვევაში, რა დროსაც ფორმდება შესაბამისი ოქმი, საპოლიციო ძალების წარმომადგენლებმა კენჭისყრის შენობაში პრევენციული და სამართალდარღვევაზე რეაგირების ღონისძიებები განახორციელონ შესაბამისი უნიფორმით.

2. საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის მიერ გამოძახებისას საპოლიციო ძალების წარმომადგენლებმა საჭიროების შემთხვევაში საგამოძიებო მიზნებისთვის, კენჭისყრის კაბინის გარდა და საარჩევნო პროცესისთვის ხელშეშლის გარეშე, მათ ხელთ არსებული ნებისმიერი ჩამწერი საშუალებით (სამხრე ვიდეოკამერა, მობილური ტელეფონი, პლანშეტი) დააფიქსირონ მართლსაწინააღმდეგო ფაქტი საქართველოს

ორგანული კანონის „საქართველოს საარჩევნო კოდექსი“ მე-8 მუხლის 25-ე ნაწილის შესაბამისად.

3. საპოლიციო ძალების წარმომადგენლებმა საქართველოს ორგანული კანონის „საქართველოს საარჩევნო კოდექსი“ 59-ე მუხლის მე-4 და მე-5 ნაწილების შესაბამისად კენჭისყრის შენობიდან სამართალდამრღვევის გაძევების აღსრულება უზრუნველყონ მხოლოდ საუბნო საარჩევნო კომისიის მიერ შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღების შემთხვევაში.

4. საზოგადოებრივი უსაფრთხოების დაცვისათვის, ასევე მართლწესრიგის დარღვევის აღკვეთისათვის საჭირო ღონისძიებათა განხორციელების შემდეგ და საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის თანხმობის შემთხვევაში საპოლიციო ძალების წარმომადგენლები დაუყოვნებლივ ტოვებენ კენჭისყრის შენობას.

მუხლი 5. კენჭისყრის დასრულებიდან ხმების დათვლის პროცესის დასრულებამდე საპოლიციო ღონისძიებათა განხორციელების საფუძველი და პირობები

1. კენჭისყრის დასრულებიდან საუბნო საარჩევნო კომისიის მიერ ხმების დათვლის პროცესის დასრულებამდე, საქართველოს ორგანული კანონის „საქართველოს საარჩევნო კოდექსი“ 59-ე მუხლის მე-6 და მე-7 ნაწილების თანახმად, საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის მოთხოვნის ან/და კენჭისყრის შენობის მიმდებარედ ხალხის ნაკადის არსებობის შემთხვევაში, საპოლიციო ძალებმა შესაძლო სამართალდარღვევათა აცილების/აღკვეთის მიზნით პრევენციული და სამართალდარღვევაზე რეაგირების ღონისძიებები განახორციელონ სათანადო უნიფორმით, ამ დანართის მე-3 მუხლის მე-7 პუნქტის შესაბამისად.

2. საუბნო საარჩევნო კომისიის მიერ ხმების დათვლის პროცესის დასრულებისას (დათვლილი ბიულეტინების საარჩევნო უბნიდან გატანა) საპოლიციო ძალების წარმომადგენლები კენჭისყრის შენობის მიმდებარე ტერიტორიას ტოვებენ საზოგადოებრივი უსაფრთხოების დაცვისთვის ან დარღვევის აღკვეთისათვის საჭირო ღონისძიებების განხორციელების შემდეგ, ხოლო საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის მიერ

გამოძახების შემთხვევაში – მისი მხრიდან თანხმობის გაცემისთანავე.

მუხლი 6. ნეიტრალიტეტის პრინციპის დაცვა

პოლიციელი (საპოლიციო ძალების წარმომადგენელი) ვალდებულია სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას, დაიცვას პოლიტიკური ნეიტრალობის პრინციპი. დაუშვებელია, პოლიციელის (საპოლიციო ძალების წარმომადგენელის) ქმედება პირდაპირ ან არაპირდაპირ იყოს მიმართული რომელიმე პოლიტიკური პარტიის საწინააღმდეგოდ ან მხარდასაჭერად.